

**TÜRK YE CUMHUR YET
ANAYASA MAHKEMES**

K NC BÖLÜM

KARAR

VELAT KAYA BA VURUSU

(Ba vuru Numarası: 2020/22603)

Karar Tarihi: 13/4/2023

K NC BÖLÜM

KARAR

Ba kan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
M. Emin KUZ
Basri BA CI
Kenan YA AR
Raportör : Hasan HÜZMEL
Ba vurucu : Velat KAYA (T.C. Kimlik No: 33712342106)
Vekili : Av. Mesut KELE

I. BA VURUNUN KONUSU

1. Ba vuru; yapılmak istenilen bir basın açıklamasının kolluk görevlilerince gereksiz ve orantısız güç kullanılarak engellenmesinin, ba vurucunun toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkını ihlal etti i iddiasına ili kindir.

II. BA VURU SÜREC

2. Ba vuru 14/7/2020 tarihinde yapılmı tır. Komisyonca ba vuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmi tir.

3. Ba vuru belgelerinin bir örne i bilgi için Adalet Bakanlı ına (Bakanlık) gönderilmi tir. Bakanlık görü ünü bildirmi tir.

III. OLAY VE OLGULAR

4. Ba vuru formu ve eklerinde ifade edildi i ekliyle ilgili olaylar özetle öyledir:

A. Olayın Arka Plan Bilgisi

5. Batman Valili inin aynı tarihli oluru ile uygun bulunan Batman 1 Emniyet Müdürlü ünün 21/5/2020 tarihli ve 55 sayılı "*etkinliklerin izne ba lanması*" konulu talebinin ilgili kısmı öyledir:

"...

Bu nedenle protesto amaçlı etkinlikler düzenlenebilece i bu etkinlilerin marjinal gruplarca toplumsal iddet hareketlerine dönü türülebilece i, karga a ortamı çıkarılmaya

çalı ılabilece i, terör örgütüünün propagandasına dönü ebilece i, kamu düzenini bozarak halkın can ve mal emniyetini tehlikeye dü ürebilecekleri kar ıt gruplar arasında çatı ma olabilece i, yasal olarak ba layacak toplantı ve gösteri yürüyü lerinin amacı dı na çıkarak toplum al olaylara dönü ebilece i de erlendirilmektedir.

Bu kapsamda 5442 sayılı 1 dairesi Kanununun 11. maddesinin (A) fıkrasında, "Vali, il sınırları içinde bulunan genel ve özel bütiin kolluk kuvvet ve te kilatının amiridir. Suç i lennesini önlemek, kamu düzen ve güvenini korumak için gereken tedbirleri alır. Bu maksatla Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam eder, bu te kilat amir ve memurları vali tarafından verilen emirler getirmekle yükümlüdür.

(C) fıkrasında "1 sınırları içinde huzur ve güvenli in, ki i dokunulmazlı tın, emniyetin, kamu esenli inin sa lanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sa lamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır." hükmü amirdir.

Bu çerçevede, ilimizde milli güvenli in a lanması, kamu düzeni ve güvenli inin korunması, suç i lenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile ba kalarının hak e özgürlüklerinin ve genel asayi in korunması ile iddet olaylarının yaygınla masının önlenmesi amacıyla ilimiz merkezinde 25.05.2020-08.06.2020 tarihleri arasında resmi kamu kurum ve kurulu larının yapaca ı resmi toplantı, tören, enlik, kar ılama stant açma, u urlama gibi etkinlikler hariç olmak üzere;

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyü leri Kanunu kapsamındaki her türlü miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyü lerinin, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni vb. türdeki eylem ve etkinlikler ile 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu Ek- 1. maddesi kapsamındaki oyun tern il e çe itli ekillerdeki gösteri ve etkinliklerin ticari kimli i bulunan özel hukuk tüzel ki ilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere el ilan da ıtılmasının ve pankartJafi asılmasının mülki idare amirinin ZNiNE BAGLANMASINI,

... "

B. Somut Olaya li kin Bilgiler

6. Ba vurucu, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonuna (KESK) ba lı E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası genel sekreteridir.

7. Ba vurucunun beyanına göre, koruyucu ekipmanlar olmadan çalı mayı reddeden bazı sa lık çalı anlarının farklı illere atamalarının gerçekte tirilmesi nedeniyle on ki ilik bir grup, Batman ilinde bulunan Aile, Çalı ma ve Sosyal Hizmetler 1 Müdürlü ü (1 Müdürlü ü) binası önünde basın açıklaması yapmak istemi tir.

8. Kolluk görevlilerince düzenlenen 29/5/2020 tarihli tutana a göre Batman Valili inin (Valilik) 21/5/2020 tarihli oluru ile toplantı ve gösterilerin izne ba landı ı hâlde katılımcıların izin almadan basın açıklaması yapmak istemeleri nedeniyle toplantıya müdahale edilmis olup, olayların geli imi öyledir:

- 29/5/2020 tarihi saat 12.30'da KESK'e ba lı sendika üyelerinin 1 Müdürlü ü binası önünde basın açıklaması yapaca ı yönünde bilgi üzerine kolluk görevlileri saat 11.30 'da tedbir almı tir.

- Valili in kararına aykırı olarak (bkz. § 5) basın açıklaması yapmak için izin almaması nedeniyle katılımcılara kamuya açık bir alanda bu etkinli e izin verilmeyece i bildirilmi tir. Bu do rultuda müzakereci kolluk görevlisi ile katılımcılar arasında görü meler gerçekleştirilmi tir. Katılımcılar, az sayıda olduklarını (on ki i) ve sadece kısa sürecek bir basın açıklaması yapıp akabinde da ilacaklarını, bunun demokratik hakları oldu unu belirtmi tir.

- Görü melerin sonuç vermemesi ve grubun cadde üzerindeki yolu tamamen kapatarak toplanmaya ba lamaları üzerine polis, ses yükseltici cihaz ile "... *Yapmı oldu unuz eylem izinsizdir. Lütfen da ılın, da ılmadı nız takdirde müdahale yapılacak hakkınızda adli ve idari i lem yapılacaktır*" ekinde üç kez uyarı anonsu yapılmı tir. kazlara uymayan grup "*Hukuksuz Sürgünler Durdurulsun - KESK*" ibaresinin oldu u pankart açmı tir.

- Sa lık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası ube Ba kanı D.T.nin basın açıklaması yapmaya ba laması üzerine polis, ses yükseltici cihaz ile gruba eylemin izinsiz oldu unu belirterek da ılmaları aksi halde müdahale edilece ine dair uyarı yapılmı akabinde grubun da ıtılması amaçlı müdahalede bulunmu tur.

- Aralarında HDP milletvekillerinde oldu u kimlik bilgileri tespit edilen sekiz ki i uyarılara ra men da ılmaması, basın açıklamasına devam etmek istemeleri, bir ahsın grubu çembere alan polisi itmesi ve grup tarafından "*baskılar bizi yıldıramaz*" ekinde slogan atılması üzerine il emniyet müdür yardımcısı .S tarafından katılımcıların gözaltına alınması talimatı vermi tir. Gruptan sekiz ki i gözaltına alınmı , aralarında ba vurucunun da oldu u bazı ahıslar gözaltı sırasında polise direnç göstermi tir (ne ekilde direnç gösterildi i tutanaktan anla ılmamaktadır).

9. Kolluk görevlilerince düzenlenen Görüntü zleme Çözüm ve ahıs Tespit Tutana ı'na göre; l Müdürlü ü binası önüne üzerlerinde " *Ücret yeri Güvencesi- Sa lık Sosyal Hizmetler Emekçileri Sendikası*" yazılı yelekler ve KESK ibareli apka takan on ki inin gelmesi üzerine güvenlik görevlileri, basın açıklamasının izinsiz oldu unu ve da ılmaları gerekti ini bildirmi tir. Grup basın açıklaması yapmakta ısrar etmi akabinde polis ses yükseltici cihazla etkinli in yasal olmadı ı ve da ılmaları gerekti i yönünde uyarıda bulunmu tur. Grup, yolu araç trafi ine kapatarak "*Hukuksuz Sürgünler Durdurulsun- KESK*" yazılı pankart açması üzerine ikinci uyarı, basın açıklamasına ba lanması üzerine ise üçüncü ve son uyarı yapılmı tir. Görüntülerde basın açıklamasına katılan on iki ki i tespit edilmi tir. Ba vurucunun kolluk görevlisini itekleyerek direndi i ve görevini yapmasına engel oldu unun gözlemlendi i belirtilmi tir.

10. Ba vurucu; basın açıklaması, toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı ile sendikal haklarının kullanımının ihlal edildi ini, gruba ölçüsüz ekilde müdahale edildi ini belirterek kendisine müdahale eden kolluk güçleri ile sorumlu olan güvenlik ube amiri hakkında zor kullanma yetkisinde sınırın a ılması, i kence, eziyet, kasten yaralama ve görevi kötüye kullanma suçlarından soru turma ba latılması talebiyle 5/6/2020 tarihinde Batman Cumhuriyet Ba savcılı ına (Ba savcılık) ba vurmu tur. ikâyet dilekçesi ekine sa lık raporu ile olay anına ili kin görüntü kayıtlarını da eklemi tir.

11. Ba vurucunun gözaltına alınması öncesi alınan sa lık raporuna göre basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ekilde, sol omuz üstünde *abrazyon* (sıyrık, hafif ezici alet yarası) sol omuz arka yüzünde kızarıklık tespit edilmi tir.

12. Ba vurucu tarafından bireysel ba vuru ekinde sunulan harici bellekte yer alan 02.44 saniyelik görüntü Anayasa Mahkemesince incelenmiştir. Bu kayıttaki görüntüye göre, İl Müdürlüğü binası merdivenleri önünde yaklaşık 10-15 kişilik bir pankart arkasında basın açıklaması yapmak istedikleri, basın açıklamasına başlanması (34. saniye) ile eş zamanlı olarak polis memurları ses yükseltici cihaz ile grubun dağılması yönünde uyarıda bulunmuş ve hemen akabinde ise müdahalede bulunmuştur. Grup "*baskılar bizi yıldıramaz*" şeklinde slogan atmaları üzerine yakalama ve gözaltı işlemine başlanmıştır. Görüntülerde, katılımcıların yolu tamamen araç trafiğine kapattıkları gözlemlenmemiştir.

13. Ba savcılık 12/6/2020 tarihinde kolluk görevlileri hakkında işlem yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir. Kararda; polis memurlarının grubu müdahalesinin 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 24. maddesi kapsamında me ru ve ölçülü olduğunu değerlendirilmiştir. Ayrıca ba vurucunun basit nitelikte yaralanmasının, grubun dağıtılması esnasında yaşanan kargaşaya nedeniyle olduğunu ve ölçülülük ilkesinin ihlal edilmediğini belirtmiştir.

14. Ba vurucunun anılan karara yaptığı itirazı Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliği (Hâkimlik) 30/6/2020 tarihinde kesin olarak reddetmiştir. Hâkimlik kararında; itiraza konu kararda bir hukuka aykırılık ve isabetsizlik bulunmadığını belirtmiştir.

IV. LG L HUKUK

15. 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl daresi Kanunu'nun 11. maddesinin (C) bendi öyledir:

"İ sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kimisi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetinin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır.

Vali, kamu düzeni veya güvenliğin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratan şekilde bozulduğunu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirtilerin bulunduğu hâllerde on beş gün geçmemek üzere ildeki belirli yerlere giriş ve çıkışı kamu düzeni ya da kamu güvenliğini bozabilecek tehlikesi bulunan kişiler için sınırlandırabilir; belli yerlerde veya saatlerde kişilerin dolaşmalarını, toplanmalarını, araçların seyirlerini düzenleyebilir veya kısıtlayabilir ve ruhsatlı da olsa her çeşit silah ve mermi taşıması ve naklini yasaklayabilir."

V. NCELEME VE GEREKÇE

16. Anayasa Mahkemesinin 13/4/2023 tarihinde yaptığı toplantıda ba vuru incelenip gereği düşünüldü.

A. Ba vurucunun iddiaları ve Bakanlık Görüşü

17. Ba vurucu; yapılmak istenilen basın açıklamasının barışçıl nitelikte olmasına rağmen kolluk güçlerinin usulüne uygun uyarı yapmadan ve grubun dağılması için makul süre vermeden ölçsüz ve hukuka aykırı şekilde müdahalede bulunması, katılımcıları darp ederek gözaltına alması, uygulanan şiddet neticesinde yaralanması nedeniyle toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ile ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Ba vurucu, müdahale sırasında kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullandığını ve bu nedenle yaralandığını gözetilerek manevi yönden zarar karlı olarak tazminat talep etmiştir.

18. Bakanlık görü ünde, ilk olarak tüketilmesi gereken iç hukuk yolları tüketilmeden ba vuruda bulunulması nedeniyle kabul edilemezlik kararı verilmesi gerekti i ileri sürülmü tür. Somut olayda, gerçekte tirilmek istenilen basın açıklamasına müdahale edilmesinin hukuka aykırı olması nedeniyle ikâyetçi olundu u ve Valili in kararının müdahalenin dayana ı oldu unu belirten Bakanlık, bu i leme kar ı idari yargı yolunun veya toplantının engellenmesine ili kin bir kusuru var ise tam yargı davası açılması gerekti ini vurgulamı tır. Ayrıca COVID 19 pandemi ko ullarının varlı mını da vurgulayan Bakanlık, basın açıklaması yapılabilecek yerlerin kamuoyuna duyurulmasına, etkinliklerin Valili in iznine ba lanmasına ve bu hususların ihtar edilmesine de inmi tir. Bakanlık, buna kar ın katılımcıların izin almadan toplanmaları ve ihtara ra men da ılmamakta ısrar etmeleri nedeniyle orantılı güç kullanıldı mını belirterek Anayasa Mahkemesinin bu kapsamda ihlal iddialarını incelemesi gerekti ini ifade etmi tir.

B. De erlendirme

19. Anayasa Mahkemesi, olayların ba vurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile ba lı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Bu ba lamda ba vurucunun kamu makamının etkinliklerin izne ba lama kararına aykırı olarak gerçekte tirildi i gerekçesiyle toplantıya orantısız güç kullanılarak müdahale edildi i iddiasının toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı kapsamında incelenmesi gerekti i de erlendirilmi tir.

20. Anayasa'nın "*Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı*" kenar ba lıklı 34. maddesi öyledir:

"Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyü ü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç i lenmesinin önlenmesi, genel sa lı ın ve genel ahlakın veya ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak ekil, art ve usuller kanunda gösterilir."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

21. Açıkça dayanaktan yoksun olmadı ı ve kabul edilemezli ine karar verilmesini gerektirecek ba ka bir neden de bulunmadı ı anla ılan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine ili kin iddianın kabul edilebilir oldu una karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlı ı

22. Valili in bir ilde gerçekte tirilecek tüm etkinlikleri izne ba laması ve yapılmak istenilen basın açıklamasının izinsiz oldu u gerekçesiyle kolluk güçlerince engellenmesi, ba vurucunun toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme haklarına yönelik bir müdahale oldu u kabul edilmelidir.

b. Müdahalenin İhlal Olu turup Olu turmadı ı

23. Anayasa'nın 13. maddesi öyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere ba lı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

24. Anayasa'nın 34. maddesinde toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı sınırsız bir hak olarak düzenlenmemi ; bu hakkın milli güvenlik, kamu düzeni, suç i lenmesinin önlenmesi, genel sa lı ın ve genel ahlakın veya ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlandırılabilce i öngörölmü tür. Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına müdahalede bulunulurken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ili kin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesinin de gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Anılan madde uyarınca temel hak ve özgürlükler, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olmaksızın Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere ba lı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Dolayısıyla toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için müdahalenin öncelikle Anayasa'nın sözüne aykırı olmaması gerekmektedir (*Cihan Tüzün ve di erleri*, [GK], B.No: 2019/13258, 10/11/2022, § 24).

25. Anayasa'nın sözüne uygun olmadı mının ve Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasına aykırı davranıldı mının tespit edilmesi hâlinde ba vurucunun toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi inden söz edilebilir. Norm denetiminde oldu u gibi bireysel ba vuru yolunda da Anayasa hükümlerinin nihai ve ba layıcı olarak yorumlanması yetkisi Anayasa Mahkemesine aittir (*Kadri Enis Berbero lu (2)* [GK], B. No: 2018/30030, 17/9/2020, § 71; *Cihan Tüzün ve di erleri*, § 25).

26. Bir müdahalenin Anayasa'ya uygun olması için Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen ölçütlere aykırı olmaması gerekir. Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen ölçütlerden biri de "*Anayasa'nın sözüne aykırı olmama*" kriteridir. Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve hürriyetlere yönelik sınırlandırmaların Anayasa'nın sözüne aykırı olamayaca ı hükme ba lanmı tır. Anayasa Mahkemesi, somut olaya uygun dü tü ü takdirde kamu gücünü kullanan organların temel hak ya da özgürlüklere yaptıkları müdahalelerin Anayasa'nın sözüne uygun olup olmadı mını da de erlendirir. Böyle bir de erlendirme yapılması, Anayasa'nın 13. maddesinin emredici hükmünün bir gere idir (benzer nitelikte de erlendirmeler için bkz. *Kadri Enis Berbero lu (2)*, § 68; *Kadri Enis Berbero lu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, § 79; AYM, E.2014/101, K.2017/142, 28/9/2017, § 84; *Cihan Tüzün ve di erleri*, § 26).

27. Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan "*Anayasa'nın sözü*" ifadesi Anayasa'nın metnini yani lafzını ifade etmektedir. Temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalelerin Anayasa'nın sözüne uygun olması artı özellikle Anayasa'nın çe itli maddeleriyle getirilen *ek güvenceler* söz konusu oldu unda önem ta imaktadır. Anayasa, ço u durumda bir hak veya özgürlü ü yalnızca tanımakla yetinmeyerek onun kullanılmasını garanti altına almak için bazı yönlerini ayrıca vurgular veya bazı yönlerine belli bir önem atfederek koruma altına alır. Anayasa koyucunun bir hakkı tanımanın yanında o hakkın norm alanına giren bir boyutunu ayrıca ve özel olarak ifade etmesi, buna ili kin ek bir güvence getirmesi de mümkün olabilmektedir (*Kadri Enis Berbero lu (2)*, § 69; *Kadri Enis Berbero lu (3)*, § 79). Bu

ba lamda Anayasa'nın çe itli maddelerinde düzenlenen hak ve özgürlüklere ili kin olarak Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilenlere ek olarak getirilen güvencelerle uyumlu olmayan sınırlamalar Anayasa'nın sözüne aykırı olacaktır (AYM, E.2014/101, K.2017/142, 28/9/2017, § 84; *Cihan Tüzün ve di erleri*, § 27).

28. Somut olayda Batman Valili i, 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (A) ve (C) bentlerine dayanarak resmî kamu kurum ve kurulu larının yapaca ı etkinlikler hariç olmak üzere il genelinde yapılacak tüm eylem ve etkinlikleri mülki idari amirin iznine ba lamak suretiyle hakkı sınırlandırmı tır. Kolluk görevlileri de izinsiz oldu u gerekçesiyle yapılmak istenilen basın açıklamasını engelleme ve katılımcılara müdahale etmi tir (bkz. §§ 5, 8).

29. Somut olayda müdahaleye dayanak 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesinde valinin kamu düzeni veya güvenli inin ola an hayatı durduracak veya kesintiye u ratacak ekilde bozuldu u ya da bozulaca ına ili kin ciddi belirtilerin bulundu u hâllerde on be günü geçmemek üzere ildeki belli yerlerde veya saatlerde ki ilerin toplanmalarını düzenleyebilece ini veya kısıtlayabilece ini düzenlemektedir.

30. Anayasa'nın 34. maddesinde yer alan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı, bireylerin dü ünçe açıklamalarında bulunmak amacıyla açık veya kapalı mekânlarda, kamu otoriteleri ile üçüncü ki ilerin müdahalesi olmaksızın geçici olarak bir araya gelebilme serbestisini korumaktadır. Aynı maddenin birinci fıkrasında “*Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına sahiptir.*” denilmek suretiyle sadece bu hak de il toplanma hakkının *izin alınmadan* kullanılabilmesi de güvence altına alınmı tır. Di er bir anlatımla anılan hakkın *izin alma* artına ba lanamayaca ı güvencesinin Anayasa'da özel biçimde korundu u anla ılmı tır. Dolayısıyla toplantı ve gösteri hakkının *izin almadan* kullanılmasına yönelik pozitifle mi güvenceyi ihlal edecek nitelikte yapılan bir sınırlandırma, Anayasa'da ilgili temel hakkı düzenleyen maddedeki sınırlama sebeplerine dayansa bile kural olarak Anayasa'nın sözüne aykırı olaca ında bir tereddüt bulunmamaktadır (*Cihan Tüzün ve di erleri*, § 29).

31. Nitekim Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, toplantı ve gösteri yürüyü ünün yapılmasından önce bildirim verilmesi artı getiren 2911 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükmünü Anayasa'ya uygun bulurken bildirim sisteminde, toplantı ve gösteri yürüyü ünün yapılabilmesi için yetkili makama bildirimde bulunulmasının yeterli oldu u ve yetkili makamın onayının aranmadı ı, bu nedenle bildirim sistemi öngören düzenlemenin Anayasa ile getirilen *izne ba lanamama* güvencesine aykırı olmadı ı gerekçesine dayanmı tır. Anayasa Mahkemesi kararında, Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında, toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenlenmesinin izin alma ko uluna ba lanamayaca ının açıkça ifade edildi ini belirtmi tir. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilenlere ek bir güvence olan bu düzenleme ile toplantı ve gösteri yürüyü ünü izin artına ba lama ekinde bir sınırlamada bulunulamayaca ını vurgulamı tır. Bu ba lamda da Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilenlere ek olarak Anayasa'nın 34. maddesinde hakkın izne ba lanamaması ekindeki güvencesine aykırı sınırlamaların Anayasa'nın sözüne aykırı olaca ını ifade etmi tir (AYM, E.2014/101, K.2017/142, 28/9/2017, §§ 84-86; *Cihan Tüzün ve di erleri*, § 30).

32. Sonuç olarak somut olayda kamu makamının tüm eylem ve etkinlikleri mülki idari amirin iznine ba laması, Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının *önceden izin almadan* kullanılabilece i yönündeki ek güvencesine aykırı oldu u ve Anayasa maddesinin sözüyle çeli ti i kanaatine varılmı tır.

33. Açıklanan gerekçelerle ba vurucunun Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

C. Giderim Yönünden

34. Ba vurucu, ihlalin tespiti ile 10.000 TL manevi tazminatın ödenmesi talebinde bulunmu tur. hlalin niteli i dikkate alınarak ba vurucuya taleple ba lı kalınarak 10.000 TL manevi tazminat ödenmesi gerekti i sonucuna ula ılmış tır.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine ilikin iddianın KABUL ED LEB L R OLDU UNA,

B. Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının HLAL ED LD NE,

C. Ba vurucuya taleple ba lı kalınarak net 10.000 TL manevi tazminat ÖDENMES NE,

D. 446,90 TL harç ve 9.900 TL vekâlet ücretinden olu an toplam 10.346,90 TL yargılama giderinin ba vurucuya ÖDENMES NE,

E. Ödemelerin kararın tebli ini takiben ba vurucunun Hazine ve Maliye Bakanlı ına ba vuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdi i tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FA Z UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örne inin bilgi için çileri Bakanlı ına GÖNDER LMES NE,

G. Kararın bir örne inin Adalet Bakanlı ına GÖNDER LMES NE 13/4/2023 tarihinde OYB RL YLE karar verildi.

Ba kan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Basri BA CI

Üye
Kenan YA AR